

VUOSI-
KERTOMUS
2023

MAITOKOLMIO

Luonnollisen läheltä

MAITOKOLMIO

OSUUSKUNTA MAITOKOLMIO
VUOSIKERTOMUS 2023
58. (118.) toimintavuosi

Toimitusjohtajan katsaus	3
Hallinto	4
Maitokolmion hallintoneuvosto	5
Vakuutukset	5
Logistiikka	5
Maidon vastaanotto tuottajilta	7
Raaka-aineen vastaanotto 2023	8
Maidon tilitysperusteet	9
Maitotilasto tuotantoluokittain	9
Tuottajilta vastaanotetun maidon jakautuminen	10
Tuottaja- ja maitomäärän kehitys	10
Alkutuotanto ja neuvonta	11
Maidon laatukilpailu 2023	12
Walther Ehrström -säätiön mitalit	13
Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2023	14
Liikevaihdon jakauma 2023	15
Tuloslaskelma tilikaudelta 1.1.–31.12.2023	17
Tase 31.12.2023	18
Rahoituslaskelma	20
Tilinpäätöksen liitetiedot	21
Tilintarkastuskertomus	23
Hallintoneuvoston lausunto	24
Tilinpäätöksen tunnuslukuja	24
Vuosi 2023 lyhyesti numeroina	25
Pitkäaikaista tietoa osuuskunnan toiminnasta	25
Henkilöstöinfo	26
Henkilökunnan vuosimuistamiset ja eläkevapaat	26
Henkilökunta	27

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus

Vuosi 2023 jatkoi elintarvikeketjun epävakaata toiminta-aikaa. Pandemian jälkimainingit ja Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan aiheuttivat maailman markkinoilla haasteita. Kohonneet tuotantopanostuskustannukset, inflaatio ja poikkeuksellinen korkotaso hidastivat alan kehitystä.

Suomalaisen maidontuotannon lasku jatkui vuoden aikana. Meijerit vastaanottivat maitoa 0,9 % vähemmän kuin edellisellä vuonna. Tuotannosta luopui vuoden aikana yli 8 % maitotiloista. Keskituotosten kasvu ei korvannut tuotannosta luopuneiden aiheuttamaa vähennystä. Maitotuotteiden kulutus sen sijaan lisääntyi vuoden aikana prosenttiyksiköllä. Juotavien maitotuotteiden kulutuksen lasku pieneni vuoden aikana. Kuluttajakäyttäytymiselle tyypillistä on valintojen kohdentuminen halvempiin tuotteisiin ja tuotemerkkeihin. Kuluttajien ruokaan käytävissä olevat varat ovat pienentyneet viime vuoden aikana.

Tuotantokustannusten kohoaminen elintarvikeketjussa tasoittui vuoden aikana. Joidenkin tuotantopanosten osalta voitiin huomata jopa hintojen laskua. Inflaatio ja korot olivat kuitenkin korkeammalla tasolla, kuin mihin totuttiin ennen pandemiaa.

Maitokolmion toimintavuoden tavoitteet toteutuivat suurelta osin. Tuotannon volyymit kasvoivat yli 5 % ja liikevaihto kasvoi 10 %. Kasvu kohdentui erityisesti perusmaitoihin sekä välipala- ja rahkatuotteisiin. Maidon vastaanotto kasvoi lähes 3 % vuoden takaisesta. Tuottajamäärä laski vähemmän kuin keskimäärin valtakunnassa. Tilakoko kehittyi edelleen poikkeuksellisen voimakkaasti. Jokainen Maitokolmion tila tuotti viime vuonna maitoa keskimäärin 685 t litraa.

Viennin osuus palautui aikaisempien vuosien tasolle ollen n. 5 % liikevaihdosta.

Vuoden investoinnit toteutuivat maltillisella tasolla. Ne kohdistuivat tekniikan parantamiseen, tuotannon tehostamiseen sekä ympäristöpäästöjen vähentämiseen.

Tilojen taloudellinen asema on heikentynyt viime vuosina nopeiden kustannusmuutosten vuoksi. Meijeri pystyi helpottamaan tätä tilannetta kohottamalla tuottajahintoja vuoden aikana 9 %:lla. Tavoitteena tälle vuodelle on tilityshintojen säilyttäminen kilpailukykyisellä tasolla.

Haluan esittää asiakkaillemme, henkilökunnalle, maidontuottajille sekä muille yhteistyökumppaneille kiitokset vuodesta 2023. Tästä on hyvä jatkaa alkanutta vuotta positiivisessa hengessä.

Juha Murto-Keivisto
toimitusjohtaja

Hallinto

Osuuskuntakokous

Osuuskunnan varsinainen kokous pidettiin Toholamminkunnantalolla 25.4.2023. Kokoukseen osallistui 38 osuuskunnan jäsentä ja kokouksen pöytäkirjaan merkittiin käsitellyistä asioista 15 pykälää.

Osuuskuntakokouksen puheenjohtajana toimi Piia-Maria Rautiainen Toholammilta.

Kokous hyväksyi v. 2022 toimintakertomuksen ja tilit sekä myönsi asianomaisille vastuuvapauden tilivuodelta 2022. Ylijäämästä päätettiin maksaa korkoa osuuskunnalle 4 %.

Osuuskuntakokous vahvisti hallintoneuvoston jäsenmääräksi 23.

Osuuskunnan ylimääräinen kokous

14.11.2023 pidettiin osuuskunnan ylimääräinen kokous. Kokouksen aiheena oli sääntömuutoksen toinen käsittely. Kokouksen puheenjohtajana toimi Mika Olkkola Toholammilta. Paikalla oli 27 osuuskunnan jäsentä.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2023 yhteensä 3 kertaa.

Hallitus

		Alkaen Erovuorossa	
Simo Suomala, pj.	Toholampi	30.9.2009	2024
Sampo Ahola	Toholampi	17.11.2015	2026
Vesa Yli-Tokola, vpj	Kannus	9.10.2020	2024
Sampo Sorvari	Kalajoki	1.1.2021	2026
Seppo Tölli	Nivala	1.1.2022	2024
Sami Toikkanen	Lestijärvi	2007	2025

Hallitus kokoontui vuonna 2023 yhteensä 12 kertaa. Hallintoneuvoston puheenjohtajat ovat osallistuneet hallituksen kokouksiin.

Johtoryhmä

Juha Murto-Koivisto	toimitusjohtaja, pj.
Petteri Pinola	tuotantopäällikkö
Jouni Tiainen	myynti- ja markkinointipäällikkö

Päällikköryhmä

Johtoryhmän lisäksi:

Elina Kattilakoski	taluspäällikkö
Asta Siermala	laatupäällikkö
Hannele Pokela	tuotantoneuvoja
Marko Hotakainen	projektipäällikkö
Anselmi Kinnunen	kunnossapitopäällikkö
Jari Ylioja	tuotannon työnjohtaja
Vesa Ylitalo	logistiikkapäällikkö

Päällikkö- ja johtoryhmä ovat kokoontuneet säännöllisesti ja kokouksista laaditut pöytäkirjat on jaettu hallituksen jäsenille ja hallintoneuvoston puheenjohtajille tiedoksi.

Tilintarkastajat ja tarkastusvaliokunta

Tilintarkastaja:

PricewaterhouseCoopers Oy/ Maija Keurulainen KHT

Tarkastusvaliokunta:

Alkaen Erovuorossa

Osuuskuntakokouksen valitsemat jäsenet:

Sanna Kiviniemi	Kokkola	25.4.2017	2024
Jussi Viitasalo	Sievi	20.4.2009	2025

Hallintoneuvoston valitsemat jäsenet:

Jere Mäki-Asiala	Toholampi	28.9.2022	2024
Ulla Potila	Toholampi	29.3.2010	2025

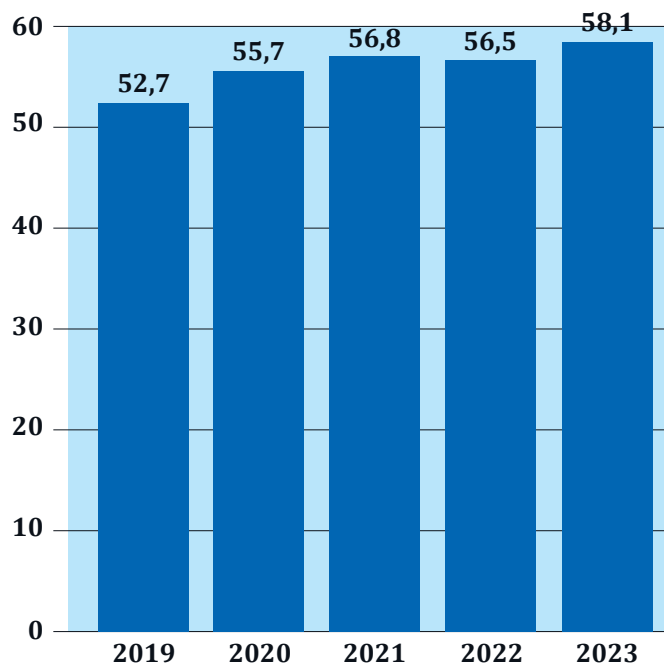
Osuuskunnan varsinaisessa kokouksessa palkittuja tuottajia.

Maitokolmion Hallintoneuvosto

Alkaen Erovuorossa			
Annala Jani	Toholampi	27.4.2010	2025
Lintilä Pasi, vpj	Toholampi	22.4.2013	2025
Kokkonen Mika	Kannus	25.6.2020	2025
Pönttiö Tuula	Toholampi	27.4.2010	2025
Tuikka Petri	Lestijärvi	20.4.2009	2025
Jakola Erkki	Sievi	3.5.2006	2025
Kivijakola Jari	Sievi	25.4.2012	2025
Niskanen Jarkko	Sievi	27.4.2010	2025
Huhtala Antti	Kannus	28.4.2021	2025
Haapaniemi Tuomo, pj	Toholampi	1.1.2000	2026
Koivisto Elias	Toholampi	25.4.2023	2026
Mäki-Asiala Jere	Toholampi	25.6.2020	2026
Kiiskilä Ville	Lestijärvi	27.4.2010	2026
Huhtala Ilpo	Sievi	1.1.2000	2026
Rekilä Anne	Kannus	26.4.2005	2026
Ojala Tomi	Sievi	25.6.2020	2026
Rautiainen Piia-Maria	Toholampi	26.4.2016	2024
Rantakangas Arto	Toholampi	27.4.2010	2024
Potila Ulla	Toholampi	3.5.2006	2024
Lehtiaho Simo	Toholampi	18.4.2019	2024
Brandt Roni	Lestijärvi	28.4.2021	2024
Eskola Sirpa	Nivala	28.4.2021	2024
Pajukoski Minna	Sievi	28.4.2021	2024

Tuottajilta vastaanotettu maitomäärä

MILJ. L

Vakuutukset

Kiinteä omaisuus, koneet ja kalusto	OP Pohjola
Henkilökunnan ja hallintohenkilöiden tapaturmavakuutus	OP Pohjola
TyöEL-vakuutus	Työeläkeyhtiö Elo
Salmonellavakuutus	OP Pohjola

Logistiikka

Tuotantoketjun keräily- ja jakelukuljetukset on hoidettu edellisten vuosien tapaan joko Maitokolmion omassa logistiikkaketjussa tai palvelu on ulkoistettu kaupan keskitettyyn järjestelmään.

Tuotteet on keräilty suurelta osin asiakaskohtaisesti meijerillä tilausten mukaan ja toimitettu joko kaupan terminaalien kautta asiakkaille tai suoraan meijeriltä lähialueen kauppoihin. Tuotteiden varastotoimitukset lisääntyivät vuoden aikana. Kuljetusten optimointityötä tehdään jatkuvasti. Kuljetuksia on yhdistetty myös muiden elintarviketeollisuuden tuotteiden kanssa.

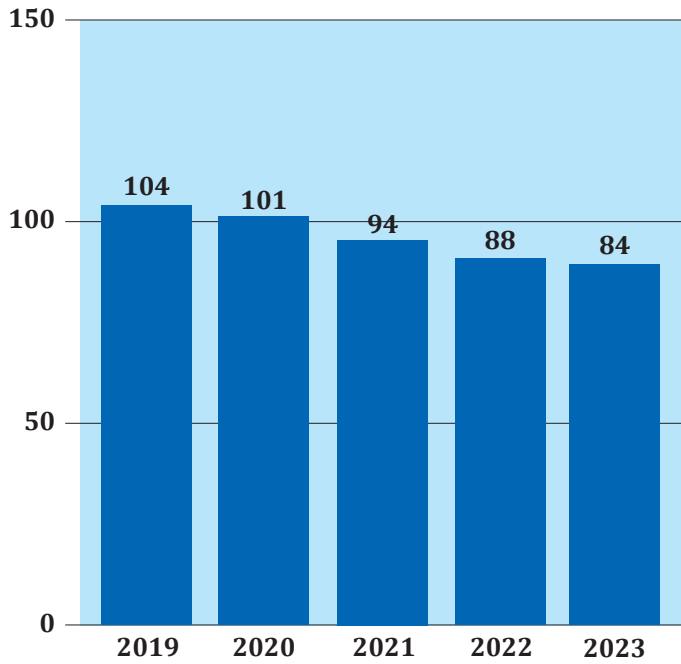
Toholammin terminaalista lähti viime vuoden aikana 1,6 milj. asiakaskohtaista keräilyriviä. Terminaali työllistää keskimäärin 12 henkilöä sesongista riippuen.

Keräilykuljetukset hoidetaan kahdella ja puolella keräilyautolla. Keräilykilometrejä kertyi vuoden aikana 230.000 km, mikä on saman verran kuin vuotta aiemmin. Keräilytehokkuus oli 253 l/keräilykilometri. Lisäksi keräilyautoilla suoritettiin tarvittavia raaka-aineiden siirtoajoja Sievin meijerille.

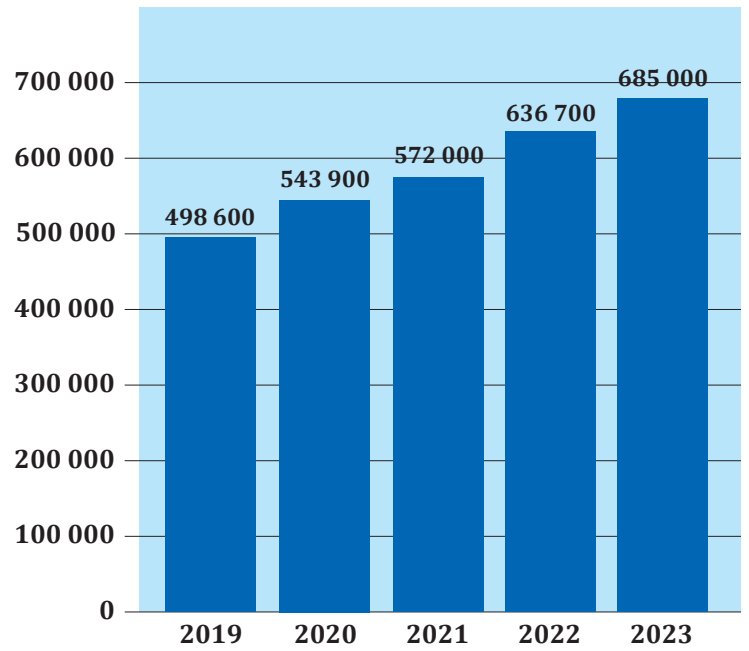

Näyttävällä FUDGE-rekalla on pituutta.

Maidontuottajamäärä vuoden lopussa

Tilakohtainen maitomäärä

Hallintoneuvoston kokous.

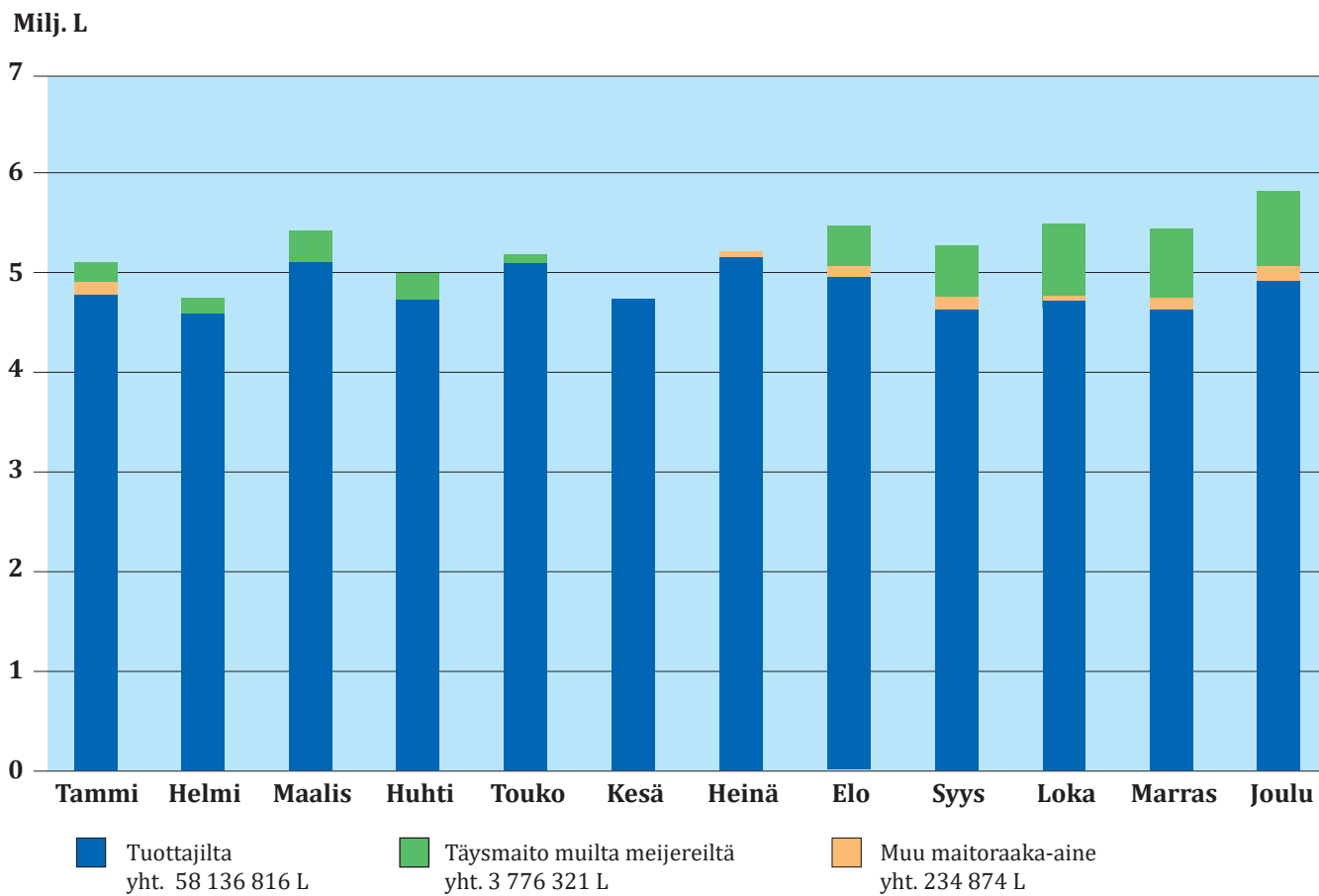
Maidon vastaanotto tuottajilta kuukausittain

	Maitoa l	Muutos l	Muutos-%	% vuosi maidosta	Keski- valk. %	Keski- rasva %	Tuottajia kpl
Tammikuu	4 893 917	-116 021	-2,3	8,4	3,56	4,46	89
Helmikuu	4 525 558	-34 967	-0,8	7,8	3,54	4,43	89
Maaliskuu	5 047 046	14 668	0,3	8,7	3,54	4,41	89
Huhtikuu	4 863 957	113 615	2,4	8,4	3,55	4,42	89
Toukokuu	5 040 025	190 114	3,9	8,7	3,53	4,39	89
Kesäkuu	4 868 699	182 504	3,9	8,4	3,47	4,29	89
Heinäkuu	5 062 808	299 852	6,3	8,7	3,44	4,21	89
Elokuu	4 944 651	247 374	5,3	8,5	3,44	4,20	89
Syyskuu	4 628 131	180 324	4,1	8,0	3,49	4,29	88
Lokakuu	4 714 794	208 954	4,6	8,1	3,57	4,41	87
Marraskuu	4 635 650	176 751	4,0	8,0	3,63	4,53	87
Joulukuu	4 911 580	168 261	3,5	8,4	3,62	4,56	86
Yhteensä	58 136 816	1 631 429	2,9	100,0	3,53	4,38	88 keskim.
(v. 2022	56 505 387	2 959 006	-0,6	100,00	3,54	4,42	92)

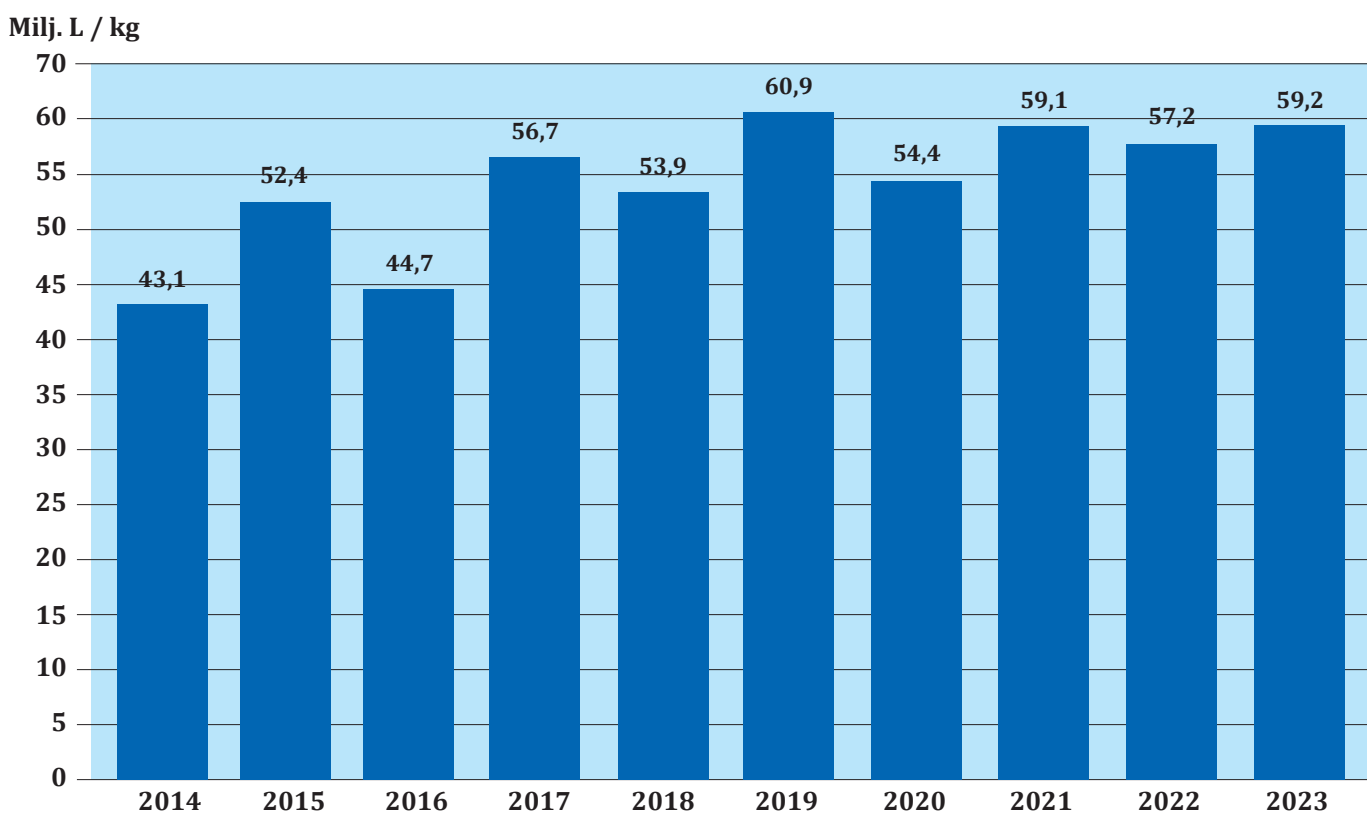
Maidon vastaanotto tuottajilta kunnittain

	Maitoa l	Muutos-%	Osuus %	Tuottajia keskim.	Maitoa l/ tuottaja	Maitoa l/ tuottaja/pv
Toholampi	18 065 707	-6,0	31,1	32	564 553	1547
Lestijärvi	5 412 227	-6,6	9,3	13	416 325	1141
Sievi, Kalajoki, Nivala, Haapajärvi, Kärsämäki	22 428 839	8,0	38,6	26	862 648	2363
Kannus, Kokkola	12 230 043	10,6	21,0	17	719 414	1971
Yhteensä	58 136 816	2,3	100,0	88	660 646	1810
(v. 2022	56 505 387	-0,6	100,0	92	614 189	1683)

Raaka-aineen vastaanotto 2023

Tuotteiden valmistus / Myynti 2014-2023

Maidon tilitysperusteet

Tuottajamaidon tilityshinta vuonna 2023 koostui seuraavista tekijöistä:

1. Perusosa

15,50 – 18,50 snt/l.

2. Valkuaisosa

0,65 snt / valkuaiskymmenys
Hinnoittelun valkuais-% on kahden viimeisen kuukauden koetulosten aritmeettinen keskiarvo.

3. Rasvaosa

0,24 snt / rasvakymmenys
Hinnoittelun rasva-% on kahden viimeisen kuukauden koetulosten aritmeettinen keskiarvo.

4. Laatuosa

Laatuosaan vaikuttavat bakteeri- ja solukoetulokset. Tilityskauden hintaluokka määräytyy huonoimman koetyypin mukaan.

Laatukokeiden luokittelu:

Bakteerikokeiden pesäkemäärä
(kahden viimeisen kk:n koetulosten geom.ka)

E	alle 50 000 kpl/ml
1	50 000–100 000
2	yli 100 000

Solumäärä

(kolmen viimeisen kk:n koetulosten geom. ka)

E	alle 250 000 kpl/ml
1	250 000–400 000
2	yli 400 000

Laatuosan hintavaikutus:

E lk:	+ 2,8 snt/L
1 lk	perushinta
2 lk	- 20,0 snt/L

5. Maidon pohjoinen tuotantotuki

Tukialue C2 9,3 snt/l

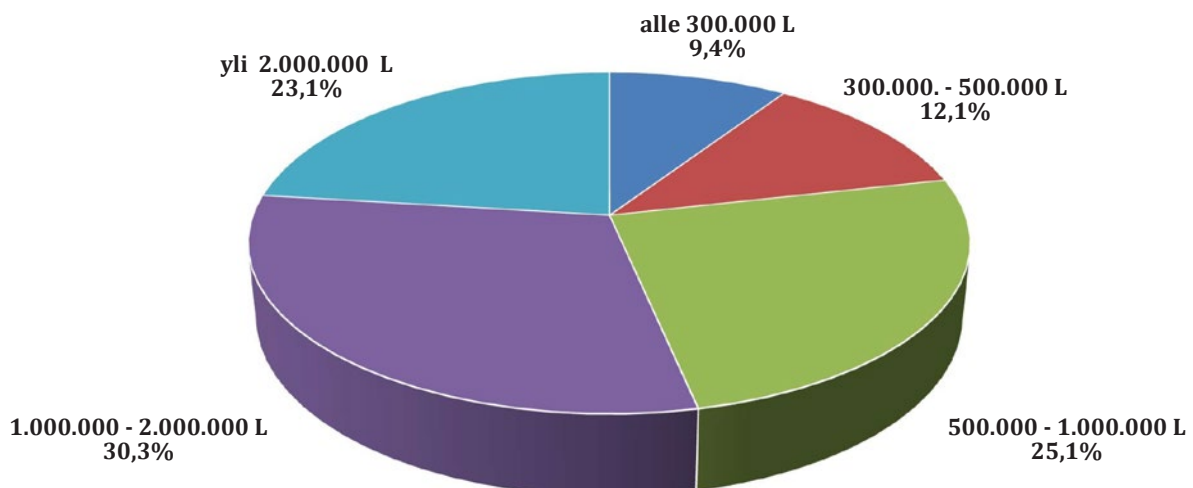
6. Muut kriteerit

- ei vesilisäystä
- ei antibiootteja
- aistinvarainen laatu

7. Jalostukseen kelpaamaton maito

- bakteerien pesäkemäärä yli 100.000 kpl / ml
- solupitoisuus yli 400.000 kpl / ml

Vastaanotetun maidon jakautuminen tuotantoluokkiin

Tuottajilta vastaanotetun maidon jakautuminen

Vastaanotetun maidon jakautuminen tilitysluokkiin

	2023	2022	2021	
E-lk	99,2	98,2	97,9	%
1. lk	0,8	1,8	2,1	
2. lk	0	0	0	

Maidon jakautuminen bakteeriluokkiin

	2023	2022	2021	
E-lk	99,9	100,0	99,6	%
1. lk	0,1	0,0	0,4	
2. lk	0,0	0,0	0,0	

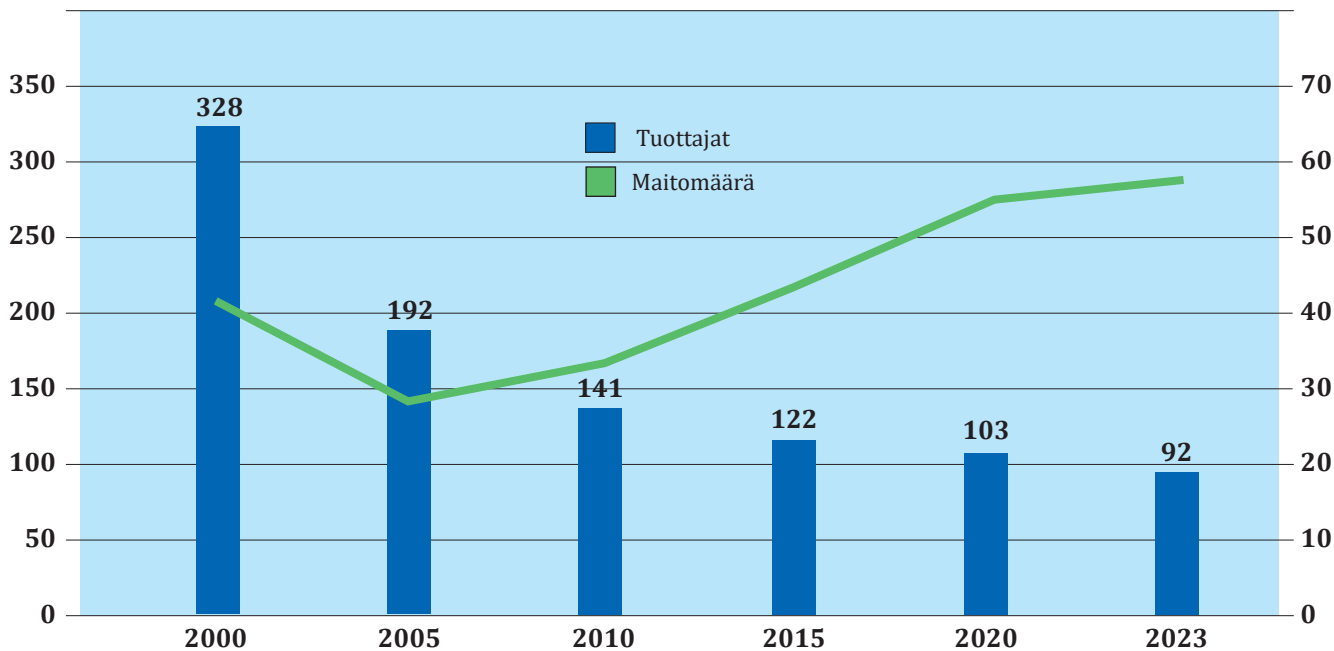
Maidon jakautuminen soluluokkiin

	2023	2022	2021	
E-lk	99,3	98,2	98,3	%
1. lk	0,7	1,8	1,7	
2. lk	0,0	0,0	0,0	

Tuottaja- ja maitomäärän kehitys

Tuottajia kpl

Maitoa milj. L

Alkutuotanto ja neuvonta

Antibioottimääritykset ja utareterveystutkimukset

Maitokolmiolla tehtävät antibioottimääritykset, testi-ampullit ja Satamaidossa tehtävät ylimääräiset maidon laatu- ja koostumusnäytteet ovat tuottajille maksuttomia. Utareterveysnäytteet tutkitaan Movet Oy:llä Kuopiossa.

Ammattilehdet

Maitokolmio tilaa ja kustantaa kaikille maidontuottajille Pellervon paketin.

Hiehojen ja lehmien ostopalvelut

Meijeri myöntää rahoitusta lehmien ja hiehojen hankintaan.

Tuotosseuranta

Maitokolmio tukee lehmien tuotosseurantaa maksamalla näytteiden analysoinnin.

Tuotantoneuvojan palvelut käytettävissä

Epäkuranttien maitojen korvaaminen:

- mikäli tilalla tapahtuu maitovahinko (esim. antibioottia tai pesuainevettä maidon sekaan), jonka takia maito on meijeriin kelpaamatonta, korvaa Maitokolmio puolet ”hukkaan” menevän maidon raha-arvosta

Navetansuunnitteluavustus

Maitokolmio tukee navetan suunnittelua maksamalla avustusta 50 € / uusi lypsylehmän makuuparsi. Tuki maksetaan, kun uudet parret ovat laskettavissa navetasta.

Rehuanalyysit

Maitokolmio on maksanut kaikki Seilabissa tutkitut tuottajien säilörehu-, heinä- ja viljanäytteiden tutkimukset lukuun ottamatta kivennäismäärityksiä.

Sorkkahoito

Meijerin alueella toimii useita ammattitaitoisia sorkkahoitajia. Maitokolmio maksaa sorkkahoidosta aiheutuneet matkakulut.

Tilasäiliöhuolto ja -rahoitus

Tilasäiliöhuolto on ostettu Kylmäkärki Oy:ltä. Kolmen vuoden välein tehtävä ennakkohuolto on tiloille ilmainen, ainoastaan käytetyt varaosat laskutetaan. Maitokolmio maksaa myös korjauskäyntien kilometrikorvaukset, tilat maksavat työn ja varaosat.

Maitokolmion tuottajien käytössä on Kylmäkärki Oy:n helpdesk 24/7 -palvelu.

Tilasäiliö-, lypsykone- ja tilasäiliöpesurien hankintoja Maitokolmio tukee myöntämällä ko. tarkoituksiin rahoitusta.

Urea-, tiineys- ja progesteronimääritykset

Tuottajamaidosta määritetään urea kaksi kertaa kuu-kaudessa. Lisäksi tuottajilla on mahdollisuus teettää ureamääritys tankkimaidosta ruokinnan seuraamiseksi. Progesteroninäytteitä tutkitaan Movetilla Kuopiossa ja tiineystestejä Satamaidossa tilan omalla kustannuksella.

Tiloille jaetaan navettapäivyrit kerran vuodessa helpottamaan kiimaseurantaa.

Salmonellavakuutus

Maitokolmio on ottanut tuottajille salmonellavakuutukset.

Vastuullisuus

Maidontuotannossa eläinten hyvinvointi on tärkeää. Tässä yhtenä työkaluna on jokaisella Maitokolmion tilalla NASEVA-terveydenhuollon seurantajärjestelmä ja eläinlääkärin tekemä terveydenhuoltokäynti. Maitokolmion maidosta yli 80 % on ns. vapaan lehmän maitoa. Nämä lehmät elävät pihatoissa. Maidon hiilijalanjäljen muodostumisen tietäminen, sen määrittäminen ja vähentäminen ovat myös tärkeitä asioita.

Maidon laatukilpailu 2023

Laatukilpailun säännöt:

- maidon laatu E-luokkaa koko vuoden
- maidossa ei todettu antibioottia eikä vesilisäystä
- ei haju- eikä makuvirheitä
- tila lähettänyt maitoa meijeriin ainakin 11 kuukautena

40-vuotispalkinto

AgriKola Oy Toholampi

30-vuotispalkinto

Ala-Sorvari OY Kalajoki
Tolonen Veera ja Aleksi Kalajoki

25-vuotispalkinto

Korkeakangas Anna-Maija ja Tapani Sievi

20-vuotispalkinto

Tuikka Susanna ja Petri Lestijärvi

15-vuotispalkinto

Brandt Tanja ja Roni Toholampi

10-vuotispalkinto

Pönttiö Tuula ja Hangasmaa Markku Toholampi
Pajukoski Minna ja Erkki Sievi

5-vuotispalkinto

Satolappi Oy Toholampi
Jokisaari Oy Haapajärvi

Osuuskunnan varsinaisessa kokouksessa tuottajille jaetut laatupalkinnot.

V. 2023 jaetut Walther Ehrström -säätiön mitalit

Kultainen 25-vuotismitali (1998 – 2022)

Mty Kulju Sauli ja Sami, Toholampi
Mty Lehtiaho Tiina, Jyrki, Tuomo, Juho ja Simo, Toholampi
Mty Silakka Matti, Eila ja Virve, Toholampi
Änäkkälä Hannu ja Asko Mty, Lestijärvi

Hopeinen 20-vuotismitali (2003 – 2022)

Kivioja Susanna ja Ari, Kannus
Korpi Jari, Sievi

Pronssinen 10-vuotismitali (2013 – 2022)

Mty Isokangas, Toholampi
Isosaari-Pollari Sari & Pollari Mikko, Toholampi

*Kultaisen
25-vuotismitalin
Helsingin yliopistolla
vastaanottaneet
Tiina ja Jyrki
Lehtiaho sekä Asko
ja Hannu Änäkkälä.*

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2023

Yleistä

Suomalaisen talouden näkymät ovat jatkuneet epävakaina vuoden aikana. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja Lähi-Idän levottomuudet ovat aiheuttaneet heilahteluja viime vuoden talouden kehityksessä. Kotitalouksien heikentynyt ostovoima kohonneiden korkokulujen ja muiden elinkustannusten vuoksi ovat muuttaneet kuluttajien ostokäyttäytymistä. Alkutuotannon kustannukset ovat joiltain osin normalisoituneet, mutta kokonaisuudessa kustannukset ovat jääneet kriisejä edeltävää tasoa korkeammiksi.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Maitokolmion liikevaihto oli kertomuskaudella 62,4 milj. € (ed. v. 57,0 milj. €). Liikevaihto kasvoi edellisestä vuodesta 9,5 %. Maitoliiketoiminnan liikevaihto oli 58,7 milj. € (ed.v. 52,2 milj. €). Liikevaihdon kasvu perustui myynnin positiiviseen kehitykseen eri tuoterhyhmissä.

Tuotanto kasvoi vuoden aikana 5,5 %. Erilaisia meijerituotteita valmistettiin 55,2 milj. kg. Maitokolmion markkinaosuus kasvoi mm. juotavien maitojen markkinassa. Myös rahkojen ja vanukkaiden volyymit kasvoivat vuoden aikana. Kauppojen PL-tuotemerkkien asema vahvistui entisestään kuluttajamarkkinassa.

Maitokolmion tuotteet on markkinoitu koti- ja ulkomaisille asiakkaille oman myyntiorganisaation toimesta. Asiakkaina on ollut itsenäisiä kaupan alan toimijoita, kaupan keskusliikkeitä, ammattikeittäjiä sekä muuta elintarviketeollisuutta. Merkittävä osa tavaravirroista on hoidettu asiakkaille kustannustehokkaasti, ympäristöystävällisesti ja vastuullisesti kaupan keskusliikkeiden logistiikkaa apuna käyttäen. Samalla logistiikalla on kuljetettu myös muita elintarvikkeita kaupan aluevarastoista.

Vientiin valmistettujen tuotteiden osuus liikevaihdosta puolittui edellisestä vuodesta alle viiteen prosenttiin. Merkittävin syy viennin laskuun oli voin kysynnän ja hinnan epätydyttävä kehitys vuoden aikana.

Maitoa vastaanotettiin omilta tuottajilta 58,1 milj. litraa, jossa oli kasvua edelliseen vuoteen 2,9 %. Muilta meijereiltä ostettiin vuoden aikana maitoraaka-ainetta lisäksi 4 milj. litraa. Vastaanotetusta raaka-aineesta on jalostettu edellisten vuosien tapaan Toholammin ja Sievin meijereillä nestemäisiä maitotuotteita, ravintorasvoja, viilejä ja välipalatuotteita.

Tuottajille tilitettiin vastaanotetusta maidosta peruspitoisuus- ja laatuhintoina, sekä korkoina vuoden aikana yhteensä 31,6 milj. euroa (kasvua 13 %). Tilikauden ylijäämäksi kirjattiin 129 t € (ed. v. 88. t €).

Investoinnit ja rahoitus

Toimintaympäristön epävakauden jatkuessa investointeja toteutettiin maltillisesti vuoden aikana. Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat tarkastelujaksoilla 0,6 milj. € (0,2 milj. €). Investoinnit olivat suurelta osin korvausinvestointeja. Voiosaston uusi palakone ja energian

hankintaan kohdistuvat aurinkopaneelit olivat suurimmat hankinnat vuoden aikana. Suunnitelman mukainen poisto oli 1 366 t € (1 428 t €). Rahat, pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit olivat vuoden lopussa 3 552 t € (3 898 t €). Maksuvalmiuden tunnusluvut: Quick ratio v. 2023 oli 0,94 (1,12) ja current ratio 1,2 (1,44). Maksuvalmiusluvut heikkenivät aikaisemmasta poikkeuksellisen ison lainalyhennyksen siirryttyä lyhytaikaisiin vuodelle 2024. Omavaraisuus vahvistui edellisestä vuodesta tasoon 54,4 % (52,1).

Tutkimus- ja tuotekehitystoiminta

Tuotekehitystoimintaa on tehty markkina- ja kuluttajalähtöisesti aikaisempien vuosien tapaan yhteistyössä Maitokolmion oman henkilökunnan ja ulkopuolisen tuotekehitysyhtiön kanssa. Tuotekehitykselle asetetaan vuosittaiset tavoitteet uusien tuotteiden sekä nykyisten tuotteiden kehittämiseksi. Uusia tai korvaavia tuotteita tuotiin vuoden aikana markkinoille vuoden aikana 7 kpl.

Ympäristötekijät

Ympäristövastuulla on iso painoarvo yrityksen strategian toteutuksessa. Tuotantohyödykkeiden käyttömääriä seurataan kuukausittain. Energia, vesi ja jätevesimäärät pyritään optimoimaan. Kotimaisuus, uusiutuva ja puhtaus ovat tekijöitä, joiden painoarvo on kasvanut hyödykkeiden hankintapäätöksiä tehtäessä. Merkittävä ympäristöön kohdentuva investointi tehtiin kesällä -23. Maitokolmion terminaalin katolle valmistui aurinkovoimala, josta saadaan jatkossa ympäristöystävällistä aurinkoenergiaa tuotannon tarpeisiin. Pakkausmateriaalien valinnassa pyritään huomioimaan myös ympäristöön kohdistuvat rasitteet. Materiaalit ovat suurimaksi osaksi kierrätettäviä. Prosesseissa syntynyt jäte kierrätetään tai hävitetään rasittamalla ympäristöä mahdollisimman vähän.

Keräily- ja jakelureittien optimoinnin avulla pyritään pienentämään logistiikan tuottamia päästöjä. Tuotteiden jakelussa hyödynnetään myös kaupan omaa logistiikkaa meijeriltä alueterminaalien kautta kauppaan.

Jäsenet ja osuuspääomat

Jäseniä osuuskunnassa oli vuoden lopussa 94 kpl (96).

Jäseniä erosi vuoden aikana 7 kpl. Uusia jäseniä liittyi 5 kpl. Jäsenillä oli osuuksia vuoden lopussa 312.833 kpl (268.829 kpl). Osuuspääomat olivat vuoden lopussa 3,8 milj. € (3,8 milj. €).

Henkilöstöasiat

Henkilöstöä vuoden lopussa oli 85 (85) henkilöä. Palkkakulu sosiaalikuluneen oli 4,4 milj. € (4,2). Sairauspoissaolojen määrä oli 2,5 % (3,8) työajasta.

Tapaturmat ja ”läheltä piti” -tilanteet analysoidaan esihenkilöiden ja työsuojelutoimikunnan toimesta. Arvioinnilla pyritään ennaltaehkäisemään uusia vastaavia tapaturmia. Vuoden aikana sattui 3 sairauslomaa aiheuttanutta tapaturmaa. Henkilökuntaa kannustetaan liikkumaan erilaisten kuntokampanjoiden avulla. Lisäksi ohjelmassa on ollut myös muita aktiviteetteja, joiden tavoitteena on lisätä niin fyysistä, kuin henkistä jaksamista arjessa. Henkilökunnan työtyytyväisyyttä arvioidaan säännöllisillä kyselyillä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Alkaneen vuoden toiminta jatkuu edellisen vuoden tapaisena. Kauppojen omien tuotemerkkien osuus tuotannosta tulee säilymään vahvana. Markkinaolosuhteiden uskotaan jatkuvan epävakaina alkaneena vuonna.

Vientihintojen uskotaan olevan tyydyttävällä tasolla ainakin ensimmäisen vuosipuoliskon. Omistajajäsenille pyritään tilittämään kilpailukykyistä tuottajahintaa. Jalostusastetta ja tuotevalikoimaa kehitetään edelleen. Uusia jakelukanavia pyritään avaamaan Maitokolmion tuotteille.

Riskit

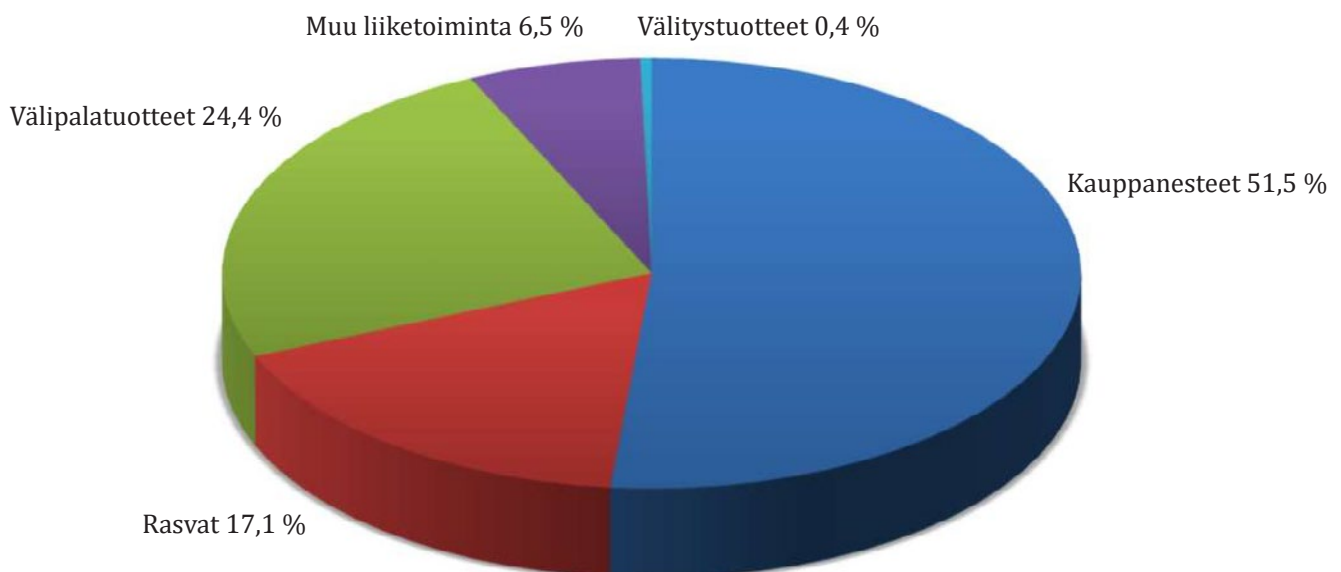
Taloudellisia ja toiminnallisia riskejä kartoitetaan säännöllisesti. Riskien arviointiin osallistuu osuuskunnan hallinto- ja toimihenkilöitä. Myös vakuutusyhtiöiden ja viranomaisten kanssa tehdään säännöllisesti arviointikierroksia. Sertifioidun laatujärjestelmän avulla kartoitetaan tuotannon laaturiskejä.

Merkittävimmät taloudelliset riskit lienevät edelleen markkinoiden kehityksessä. Talouden taantumana pitkittyminen tulee jatkamaan muutoksia kuluttajakäyttäytymisessä. Epävakausta maailmalla vaikuttaa negatiivisesti talouden kehittymiseen. Ruokatrendien muutokset edellyttävät jatkuvaa tuotannon kehystoimintaa.

Hallituksen esitys ylijäämän käyttämisestä

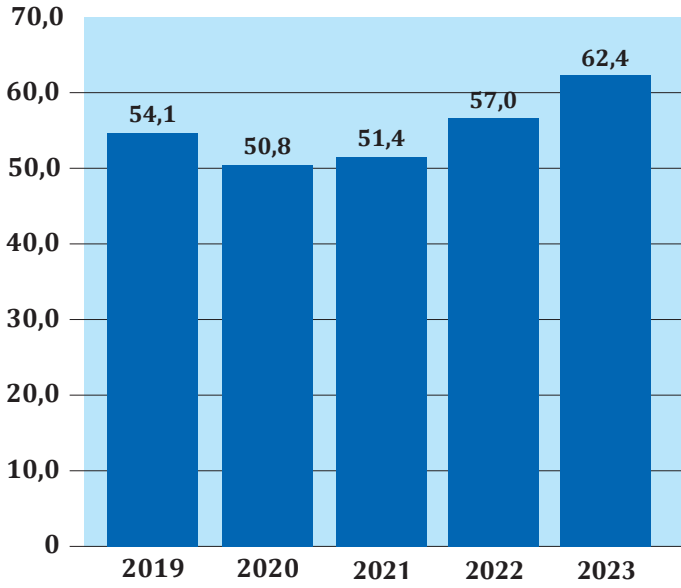
Osuuskunta Maitokolmion hallitus esittää, että tilikauden tulos 129.060,36 € siirretään edellisten vuosien ylijäämien lisäykseksi. Lisäksi Osuuskunta Maitokolmion hallitus esittää, että tilikauden 2023 alussa maksettuna olleelle osuuspääomalle maksetaan korkoa edellisten vuosien ylijäämistä 4 % niille jäsenille, jotka olivat osuuskunnan jäseniä 1.1.2024. Korko on yhteensä 138.075,07 €.

Liikevaihdon jakauma 2023

Liikevaihto 2019 - 2023

Milj. €

Toholammin meijerirakennuksen katolle asennettiin kesällä aurinkopaneelit.

Tuotantopäällikkö Petteri Pinola rekrymessuilla.

Maitokolmion uudet jogurttirahkat esiteltiin Ollikkalan messuilla elokuussa.

Vieraileva eskariryhmä kuuntelemassa meijeriasiaa.

Tuloslaskelma tilikaudelta 1.1.–31.12.2023

	2023		2022	
Liikevaihto		62 415 860,33		57 001 384,70
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-172 590,41		366 370,83
Liiketoiminnan muut tuotot		506 731,10		472 976,30
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	47 104 074,76		42 551 659,42	
Varastojen muutos lisäys-	-20 102,16		-77 477,17	
Ulkopuoliset palvelut	272 665,70	-47 356 638,30	290 213,75	-42 764 396,00
Henkilöstökulut				
Palkat	3 618 439,43		3 438 149,21	
Eläkekulut	629 925,62		609 475,26	
Muut henkilösivukulut	115 589,93	-4 363 954,98	145 176,97	-4 192 801,44
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 365 873,55		-1 428 240,61
Liiketoiminnan muut kulut		-9 358 767,47		-9 336 289,22
Liikelylijäämä+/alijäämä-		304 766,72		119 004,56
Rahoitustuotot ja kulut				
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	107 359,67		96 406,76	
Muut korko- ja rahoitustuotot	46 657,91		23 962,14	
Korkokulut ja muut rah.kulut				
Korkokulut	-249 666,35	-95 648,77	-142 812,38	-22 443,48
Ylijäämä+/alijäämä- ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		209 117,95		96 561,08
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys - / vähennys +		-70 500,00		-18 930,28
Tuloverot		-9 557,59		10 539,93
Tilikauden ylijäämä		129 060,36		88 170,73

Tase 31.12.2023

VASTAAVA	2023		2022	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut aineettomat hyödykkeet	67 008,99	67 008,99	34 352,37	34 352,37
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	361 243,48		361 243,48	
Rakennukset ja rakennelmat	6 410 495,62		6 792 389,81	
Koneet ja kalusto	4 803 906,58		5 213 068,32	
Muut aineelliset hyödykkeet	15 298,39		24 265,68	
Ennakkom.ja keskener.hankinnat	19 610,65	11 610 554,72	0,00	12 390 967,29
SIJOITUKSET				
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	65 986,94		65 986,94	
Muut sijoitukset	849 387,52	915 374,46	849 387,52	915 374,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	1 062 456,92		1 038 757,61	
Keskeneräiset tuotteet	84 002,56		71 827,98	
Valmiit tuotteet/tavarat	1 100 508,75		1 285 273,74	
Muu vaihto-omaisuus	24 255,45	2 271 223,68	27 852,60	2 423 711,93
SAAMISET				
Lyhytaikaiset				
Myyntisaamiset	4 590 529,50		4 154 282,67	
Lainasaamiset	145 319,84		243 934,42	
Muut saamiset	68 056,45	4 803 905,79	118 595,04	4 516 812,13
RAHAT JA PANKKISAAMISET		551 960,35		897 624,96
RAHOITUSARVOPAPERIT		3 000 022,02		3 000 000,00
VASTAAVA		23 220 050,01		24 178 843,14

VASTATTAVAA
2023
2022
OMA PÄÄOMA

Osuuspääoma	4 368 834,35	
Odotusajan irtisanotut osuusmaksut	-545 541,37	
Vararahasto	226 186,96	
Muut rahastot	1 720,00	
Edellisten tilikausien ylijäämä	6 549 903,36	
Tilikauden ylijäämä	129 060,36	10 730 163,66

4 240 333,84	
-408 322,31	
226 186,96	
1 720,00	
6 604 197,85	
88 170,73	10 752 287,07

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ

Poistoero		1 890 763,33
-----------	--	--------------

	1 820 263,32
--	--------------

VIERAS PÄÄOMA
Pitkäaikainen

Lainat rahoituslaitoksilta	1 345 237,82	
Muut velat	373 983,56	1 719 221,38

3 882 425,06	
171 557,81	4 053 982,87

Lyhytaikainen

Lainat rahoituslaitoksilta	2 640 423,04	
Saadut ennakot	31 214,53	
Ostovelat	4 917 878,83	
Muut velat	695 795,29	
Siirtovelat	594 589,95	8 879 901,64

1 124 409,17	
32 983,00	
4 795 029,34	
1 026 546,77	
573 341,60	7 552 309,88

VASTATTAVAA
23 220 050,01
24 178 843,14

Toholammilla 29. pvnä maaliskuuta 2024

Simo Suomala

hall. puheenjohtaja

Sampo Ahola

Sampo Sorvari

Seppo Tölli

Sami Toikkanen

Vesa Yli-Tokola

Juha Murto-Koivisto

toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Seinäjoella 14. pvnä maaliskuuta 2024

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Maija Keurulainen

KHT

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2023	1.1.-31.12.2022
Liiketoiminnan rahavirta		
Ylijäämä/alijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	209 118	96 561
Oikaisut:		
Suunnitelmanmukaiset poistot	1 365 874	1 428 241
Muut oikaisut	95 649	66 075
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	1 670 640	1 590 877
Käyttö pääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)	-385 708	-601 716
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	152 488	-443 848
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)	-123 215	1 640 797
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	1 314 205	2 186 109
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-249 666	-142 812
Saadut osingot liiketoiminnasta	107 360	96 407
Saadut korot liiketoiminnasta	46 658	23 962
Verot (+/-)	-9 558	10 540
Liiketoiminnan rahavirta (A)	1 208 999	2 174 205
Investointien rahavirta:		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-618 118	-100 440
Investointien rahavirta (B)	-618 118	-100 440
Rahoituksen rahavirta:		
Perityt osuusmaksut	365 265	273 000
Palautetut osuusmaksut	-236 765	-232 235
Osuuspääoman korko	-142 465	-134 431
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 516 014	-492 488
Pitkäaikaisten lainojen muutos	-2 537 187	-1 110 367
Lyhytaikaisten korollisten saamisten muutos (-)	98 615	-143 783
Rahoituksen rahavirta (C)	-936 524	-1 840 305
Rahavarojen muutos (A + B + C) lisäys (+)	-345 643	233 460
Rahat ja arvopaperit tilikauden alussa	3 897 625	3 664 165
Rahat ja arvopaperit tilikauden lopussa	3 551 982	3 897 625
	-345 643	233 460

Tilinpäätöksen liitetiedot 31.12.2023

		31.12.2023	31.12.2022
1. Henkilökunnan lukumäärä		85	85
2. Suunnitelman mukaiset poistot			
Aineettomat hyödykkeet		27 946	33 276
Rakennukset ja rakennelmat		411 603	445 045
Koneet ja kalusto		917 358	934 134
Muut aineelliset hyödykkeet		8 967	15 786
Yhteensä		1 365 874	1 428 241
Poistoeron muutos			
Koneet ja kalusto vähennys +/- lisäys -		-70 500	-18 930
Poistoeron vähennys +/- lisäys-		-70 500	-18 930
Suunnitelman mukaiset poistoaajat on laskettu käyttöomaisuushyödykkeen taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina hankintahinnasta.		Arvioitu pitoaika	Arvioitu pitoaika
Aineettomat hyödykkeet		3-5 v	3 v
Rakennukset		25 v	25 v
Koneet ja kalusto		10 v	10 v
Muut aineelliset hyödykkeet		5 v	5 v
Aineettomat hyödykkeet			
Hankintameno	01.01.	67 629	0
Lisäykset	01.01. - 31.12.	60 602	106 269
Saatu tuki	01.01. - 31.12.	0	-38 640
Hankintameno	31.12.	128 231	67 629
Kertyneet sumupoistot	01.01.	-33 276	0
Sumupoistot	01.01. - 31.12.	-27 946	-33 276
Kirjanpitoarvo	31.12.	67 009	34 352
Maa-alueet			
Hankintameno	01.01.	361 243	361 243
Lisäykset	01.01. - 31.12.	0	0
Vähennykset	01.01. - 31.12.	0	0
Hankintameno	31.12.	361 243	361 243
Kirjanpitoarvo	31.12.	361 243	361 243
Rakennukset			
Hankintameno	01.01.	13 880 904	13 880 904
Lisäykset	01.01. - 31.12.	29 709	0
Hankintameno	31.12.	13 910 613	13 880 904
Kertyneet sumupoistot	01.01.	-7 088 514	-6 643 469
Sumupoistot	01.01. - 31.12.	-411 603	-445 045
Kirjanpitoarvo	31.12.	6 410 496	6 792 390
Koneet ja kalusto			
Hankintameno	01.01.	15 416 158	15 320 709
Lisäykset	01.01. - 31.12.	541 421	139 082
Vähennykset	01.01. - 31.12.	-33 225	-43 633
Hankintameno	31.12.	15 924 354	15 416 158
Kertyneet sumupoistot	01.01.	-10 203 089	-9 268 955
Sumupoistot	01.01. - 31.12.	-917 358	-934 134
Kirjanpitoarvo	31.12.	4 803 907	5 213 068
Muut aineelliset hyödykkeet			
Hankintameno	01.01.	455 302	455 302
Lisäykset	01.01. - 31.12.	0	0
Hankintameno	31.12.	455 302	455 302
Kertyneet sumupoistot	01.01.	-431 037	-415 251
Sumupoistot	01.01. - 31.12.	-8 967	-15 786
Kirjanpitoarvo	31.12.	15 298	24 266
Keskeneräiset hankinnat			
Meijerin esisuunnittelu		19 611	0

3. Vaihto-omaisuus esitetään fifo-periaatteen mukaisesti hankintamenoa tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

			Tilinpäätös 2023	Tilinpäätös 2022
4. Sijoitukset				
Sijoitukset omistusyhteisyrityksissä	Oma pääoma	Omistusosuus	Tilik. voitto+ /tappio-	Tilik. voitto+ /tappio-
Teollisuushankinta Oy, Kokkola	3 025 689	28,5 %	382 357	357 599
5. Saamiset ja velat omistusyhteisyrityksiltä				
Saamiset		11 563		10 525
Velat		48 538		27 924
6. Omien pääomien muutokset				
Jäsenten osuuspääoma				
Jäsenten osuuspääoma 01.01.			3 832 012	3 744 614
Eronneiden 2022 osuuspääoma			171 558	222 721
Peritty osuusmaksuja tilikauden aikana			365 265	273 000
Tilikaudella eronneiden osuusmaksut		-373 984		-171 558
Edellisellä tilikaudella eronneiden osuuspääoma		-171 558	-545 541	-236 765
Jäsenten osuuspääoma 31.12.			3 823 293	3 832 012
Eronneiden jäsenten osuusmaksut sisältyvät taseessa lyhyt- ja pitkäaikaisiin velkoihin.				
Osuusveloitteet yhteensä			305 088	262 624
Merkitty yli veloitteen			7 745	6 205
Merkitty yhteensä			312 833	268 829
Perimättä oleva osuuspääoma			8 690 243	6 921 325
Muut rahastot				
Vararahasto 01.01.			226 187	226 187
Vararahasto 31.12.			226 187	226 187
Sijoitusrahasto 01.01.			1 720	0
Lisäykset			0	1 720
Sijoitusrahasto 31.12.			1 720	1 720
Jakokelpoinen ylijäämä 1.1.				
Edellisten tilikausien ylijäämät			6 692 369	6 738 679
Jaetut stipendit				-50
Osuuskoron maksuun			-142 465	-134 431
Tilikauden ylijäämä			129 060	88 171
Jakokelpoinen ylijäämä 31.12.			6 678 964	6 692 369
7. Vakuudet ja vastuuilmoitukset				
Velat, joiden vakuutena on kiinteistö- ja yrityskiinnitykset			3 985 661	5 006 834
Jäännösarvovastuut			144 693	0
Vakuudet ja vastuuilmoitukset yhteensä			4 130 354	5 006 834
Kiinteistökiinnitykset			16 220 974	16 220 974
Yrityskiinnitykset			3 500 000	3 500 000
Kiinnitykset yhteensä			19 720 974	19 720 974
8. Velat jotka erääntyvät myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua			11 905	187 500
9. Muut omasta puolesta annetut vakuudet				
Pantatut osakkeet			824 177	824 177
Leasing vastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat			351 955	217 506
Myöhemmin maksettavat			544 897	352 745
Leasing vastuut yhteensä			896 852	570 250
10. Kiinteistöinvestoinnit			320 110	470 064
Yhtiö on tehnyt arvonnäköalavähennyksiä kiinteistöinvestoinneista joihin liittyy mahdollinen vähennetyn veron tarkastusvelvollisuus, jos tiloja otetaan arvonnäköalavähennykseen oikeuttamattomaan käyttöön. Tällaisia muutoksia ei ole näköpiirissä.				
11. Shekkitililimiitti			2 200 000	2 200 000

Tilintarkastuskertomus

Osuuskunta Maitokolmion jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Osuuskunta Maitokolmion (Y-tunnus 0182770-4) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia osuuskunnasta niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan osuuskunnan kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos osuuskunta aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytökse-

tä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon osuuskunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä osuuskunnan kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntonamme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei osuuskunta pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen

perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio, jonka olemme saaneet käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, on toimintakertomus.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdesämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti

ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Seinäjoella 14. maaliskuuta 2024

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

Maija Keurulainen

KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Olemme tutustuneet tilinpäätökseen 01.01.2023–31.12.2023 sekä tilintarkastuskertomukseen.

Puollamme tuloslaskelman ja taseen vahvistamista ja yhdymme hallituksen ehdotukseen ylijäämän käyttämisestä.

Toholammilla maaliskuun 14. päivänä 2024

Tuomo Haapaniemi

Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Tilinpäätöksen tunnuslukuja

	2023	2022	2021	2020	2019	2018
1. Quick ratio						
Rahoitusomaisuus						
Lyhytaikainen vieras pääoma	0,94	1,12	1,18	1,23	1,24	0,64
- Lyhytaikaiset saadut ennakot						
2. Current ratio						
Rahoitusomaisuus						
+ Vaihto-omaisuus	1,20	1,44	1,48	1,58	1,48	0,94
Lyhytaikainen vieras pääoma						
3. Omavaraisuus %						
100 x (varaukset + oma pääoma)	54,4 %	52,1	51,9	54,5	49,7	42,2
Taseen loppusumma						
4. Velkaantumisaste						
100 x vieras pääoma	45,6 %	48,0	48,1	45,5	50,3	57,8
Taseen loppusumma						

Vuosi 2023 lyhyesti numeroina

	2023	2022	2021	2020	2019
Liikevaihto	62 415 860 €	57 001 385 €	51 428 248 €	50 831 247 €	54 064 823 €
Maksettu maidosta sis.alv	31 445 588 €	27 856 786 €	22 620 292 €	22 194 105 €	21 864 536 €
Palkat	3 618 439 €	3 438 149 €	3 518 754 €	3 493 848 €	3 415 594 €
Sosiaalikulut	745 516 €	754 652 €	755 966 €	670 495 €	696 516 €
Käyttökate	1 670 640 €	1 547 245 €	842 779 €	1 530 971 €	4 512 979 €
Investoinnit	618 118 €	206 711 €	2 430 643 €	1 208 434 €	138 594 €
Sumu-poistot	1 365 874 €	1 428 241 €	1 372 769 €	1 239 856 €	1 206 768 €
Korkokulut	249 666 €	142 812 €	140 915 €	135 546 €	145 663 €
Korkotuotot	46 658 €	23 962 €	15 416 €	11 576 €	1 609 641 €
Verot	-9 558 €	-10 540 €	10 528 €	-3 550 €	927 727 €
Tilikauden ylijäämä	129 060 €	88 171 €	122 893 €	25 086 €	3 653 675 €
Taseen loppusumma	23 220 050 €	24 178 843 €	24 127 517 €	24 110 895 €	25 971 462 €
Oma pääoma	10 730 164 €	10 752 287 €	10 711 199 €	10 643 217 €	10 625 390 €
Kertynyt poistoero	1 890 763 €	1 820 263 €	1 801 333 €	2 508 253 €	2 286 294 €
Vieras pääoma	10 599 123 €	11 606 293 €	11 614 985 €	10 959 426 €	13 059 779 €
Maitoa L	58 136 816	56 505 387	56 844 061	55 665 686	52 706 680
Akt.jäsenistö 31.12. kpl	85	89	94	102	105
Henkilökunta 31.12. kpl	85	85	85	89	93
Liikevaihto/ hlökuntamäärä	734 304	670 605	605 038	571 138	581 342

Pitkäaikaista tietoa osuuskunnan toiminnasta

Vuosi	Tuottajia keskimäärin	Maitoa tuottajilta ltr	Valmistetut rasvatuotteet kg	Valmistetut kaupanesteet ltr	Meijeri maksanut maidosta mk / € (sis.alv.)
1906	96	801 162	32 371		80 043 mk
1920	137	827 333	34 363		865 100
1930	221	2 281 152	101 979		2 012 158
1940	340	2 599 050	118 874		3 598 803
1960	726	8 994 615	453 953		314 786 736
1) 1965	1344	19 800 650	166 614		9 193 221
1970	1131	21 744 516	972 459	1 081 260	12 438 666
1975	800	26 093 631	1 154 315	5 327 405	23 401 226
1980	708	33 758 340	1 672 260	7 190 649	57 770 685
1985	610	37 304 156	1 861 244	7 958 412	96 357 811
1990	584	44 396 624	2 234 155	8 242 857	128 712 327
2) 1995	470	40 793 253	3 163 901	14 411 883	97 948 434
2000	328	41 060 185	2 538 381	23 651 120	94 891 753
3) 2002	242	32 202 331	1 490 332	27 964 207	13 412 367 €
2005	192	29 629 516	1 262 108	25 963 986	12 731 777
2006	181	30 443 813	1 534 627	34 818 079	13 458 160
2007	170	29 964 428	1 558 019	34 260 389	13 571 675
2008	160	30 283 580	2 228 133	31 534 355	16 147 780
4) 2009	152	31 498 649	1 707 544	32 175 944	15 772 777
5) 2010	141	33 607 158	1 391 133	31 366 670	14 857 757
2011	132	33 263 906	986 607	30 937 317	16 591 653
2012	124	33 832 673	846 244	27 480 766	17 229 637
6) 2013	116	34 211 918	799 368	28 651 858	18 626 012
2014	111	34 965 343	1 094 370	35 460 961	19 268 827
2015	122	43 364 271	1 340 230	45 229 024	20 877 841
2016	120	44 782 998	1 323 834	37 819 286	19 936 943
2017	114	45 837 325	1 969 729	45 878 901	20 747 881
2018	109	49 442 661	1 853 327	43 042 305	22 786 474
2019	108	52 706 680	1 616 516	50 550 776	24 932 543
2020	103	55 665 686	1 509 619	42 307 978	25 306 838
2021	102	56 844 061	1 645 271	48 898 593	25 791 685
2022	92	56 505 387	1 931 517	45 293 680	31 762 179
2023	88	58 136 816	1 977 987	47 582 044	35 847 970

1) Rahan arvomuutos 1963

2) Suomi liittyi EU:n jäseneksi v. 1995 alussa

3) Eurot käyttöön

4) Alv-muutos 1.10.2009 alkaen 17 % > 12 %

5) Alv-muutos 1.7.2010 alkaen 12 % > 13 %

6) Alv-muutos 1.1.2013 alkaen 13 % > 14 %

Henkilöstöinfo 2023

Sukupuolijakauma		2022			
	Toimihenkilöt	Työntekijät	Yht.	= %	kpl %
Naiset	19	10	29	34	30 35
Miehet	20	36	56	66	55 65
Yht.	39	46	85	100	85 100

Ikäjakauma			
v	hlöä	= %	2022 %
alle 20	0	0	0
20 - 29	8	9	11
30 - 39	22	26	25
40 - 49	18	21	21
50 - 59	26	31	31
60 -	11	13	12
	85	100	100

Työssäoloaika			
v	hlöä	= %	2022 %
0 - 5	33	39	36
6 - 9	14	16	20
10 - 19	23	27	24
20 - 29	11	13	13
30 - 39	3	4	4
40 -	1	1	4
	85	100	100

Keskimääräinen ikä v 45,6 45,1 Keskim.työssäoloaika v 10,9 11,5

Palkalliset sairauspoissaolot		2022	Työtapaturmat	
6,4 pv / hlö		9,6	4 kpl, joista sairauslomaa aiheutti 3 kpl.	
2,5 % / työaika		3,8	Vuonna 2022 6 kpl (4).	
1,3 % / palkkakustannukset		2,5 (= nettokustannusten osuus)		

Henkilökunnan palvelusvuosimuistamiset 2023

10 v

Pinola Petteri
Patana Juha
Märsylä Antero
Väliaho Petri

Eläkevapaalle v. 2023 siirtyneet

Kirjanpitäjä Hilikka Keskisipilää muistamassa myynti- ja markkinointipäällikkö Jouni Tiainen.

Ruokalan emäntä Marjo Peltokangas ja varastomies Heikki Peltokangas.

Henkilökunta 31.12.2023

Meijerialan erikoiskoulutuksen saaneet

	Työsuhde alkoi
Pinola Petteri	2.1.2013
Ala-Norppa Henri	4.12.2023
Autio Juho	7.1.2008
Finnilä Tomi	7.3.2017
Haapalehto-Junkala Tarja	29.6.2009
Haapasalo Marijaana	31.3.2014
Kaarlela Tuula	16.1.2017
Karjula Satu	7.2.1994
Kellosalo Tero	5.1.2004
Kola Kaija	12.1.2009
Lahnalampi Jesse	3.4.2018
Linnarinne Janne	16.6.1997
Murto-Koivisto Leena	2.5.2002
Olkkola Saila	3.1.2011
Pajukangas Niina	23.11.2020
Petäjä Jaana	4.8.2014
Seppälä Taina	8.8.1994
Siermala Asta	4.5.2015
Toivola Tapio	28.4.2014
Tuikka Hillevi	18.2.2019
Väliaho Petri	15.4.2013
Ylioja Jari	18.7.2022

Meijerityöntekijät

Elamaa Juho	27.6.2022
Heikkilä Jouko	21.4.1997
Jakola Joel	13.2.2023
Jämsä Juha	1.6.2011
Kerttula Rainer	5.1.2006
Kinnunen Asko	5.3.2018
Koivuniemi Taija	12.6.2002
Kujala Petteri	5.9.2022
Liimatainen Riku	12.2.2018
Linnarinne Elisa	5.8.2019
Löija Kauko	1.3.2007
Mäki-Leppilampi Virpi	2.5.2022
Oravala Matti	17.9.2002
Oravala Seppo	8.2.1996
Parviainen Marko	1.9.2008
Patana Juha	28.10.2013
Polso Antti	13.1.2017
Pöllä Marita	28.7.1986
Seppälä Pasi	20.8.2012
Seppälä Teppo	15.2.2010
Suihkonen Heikki	20.12.2017
Särkioja Markku	18.1.1995
Taskinen Joni	2.5.2016
Tervala Keijo	1.6.2015
Vierimaa Lea	19.11.2007
Vikman Jaakko	4.12.2023
Ylitalo Jari	15.5.2023

Myynti

Tiainen Jouni	1.9.2005
Laakso Johanna	16.2.2004
Luoma Leena	1.5.1995
Tolonen Eija	19.6.2023

Alkutuotanto ja maatalouskauppa

Pokela Hannele	2.1.1987
Saukko Rauno	5.3.2018
Tiainen Julia	24.11.2009

Konttori

Murto-Koivisto Juha	1.1.2002
Kattilakoski Elina	12.6.2023
Jämsä Marja-Leena	13.4.1982
Teini Pamela	2.1.2021

Logistiikka/ Terminaali

Ylitalo Vesa	20.8.2007
Alakotila Janne	16.9.2015
Hautamäki Jaana	3.5.2021
Häivälä Kari	30.8.2023
Junkkari Jesse	2.1.2014
Korhonen Antti	7.5.2018
Lahti Tomi	6.10.2014
Leppänen Arto	1.10.2022
Märsylä Antero	25.3.2013
Riihimäki Suvi	13.7.2019
Seppälä Pete	26.6.2014
Tervala Mika	2.5.2022
Timonen Jorma	8.4.2019
Tuikka Esa	21.5.2012
Tullila Jouni	10.9.2018
Turunen Joni	10.1.2022

Koneosasto

Kinnunen Anselmi	15.7.2019
Alakotila Eero	17.5.2021
Hotakainen Marko	26.3.2001
Kellosalo Jyri	3.6.2019
Määttälä Tuomas	1.11.2010
Nivala Lasse	17.2.2014
Witick Pekka	16.2.2010

Ruokala ja puhtaanapito

Seppälä Katri	18.9.2023
Välakangas Helinä	9.9.2019

RUOKAA
OMASTA
MAASTA

UUTUUS!

MAITOKOLMIO

**UUSI RUNSASPROTEIININEN
JOGURTTIRAHKA
MAKUKERROKSILLA**

MAITOKOLMIO
Laktoositon
**JOGURTTI-
RAHKA**
Mansikka

MAITOKOLMIO
Laktoositon
**JOGURTTI-
RAHKA**
Mango

MAITOKOLMIO
Laktoositon
**JOGURTTI-
RAHKA**
Mustikka

MAITOKOLMIO

Luonnollisen läheltä